

ชื่อเรื่อง สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อการพัฒนาชุมชน
 ชื่อผู้เขียน นายไพรัช ศักดิ์สินิท
 ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
 ปรธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทศนา

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อการพัฒนาชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบแนวคิด ปรัชญา ของการพัฒนาชุมชน กับสหกรณ์เครดิตยูเนียน (2) ศึกษาสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคม ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ (3) ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์ (4) ศึกษาปัญหา อุปสรรค ของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 กลุ่ม คือ (1) สมาชิกสหกรณ์ (2) ผู้นำสหกรณ์ และพัฒนากร โดยกลุ่มที่ 1 จะรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกจำนวน 383 ราย ส่วนกลุ่มที่ 2 จะรวบรวมข้อมูลจากผู้นำสหกรณ์และพัฒนาชุมชน จำนวน 46 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามพร้อมการสัมภาษณ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้มานั้นใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC⁺

ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.7 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.6 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 75.3 สมรสแล้วร้อยละ 69.0 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 35.5 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 30.1 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 34.1 มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 46.6 และเป็นสมาชิกสหกรณ์น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 รู้จักสหกรณ์เครดิตยูเนียน จากการเผยแพร่ของพนักงานสหกรณ์ และเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะต้องการสะสมเงินเป็นเหตุผลอันดับ 1 ส่วนใหญ่ทราบว่าสหกรณ์จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสร้างความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สหกรณ์เป็นประโยชน์มากกับท้องถิ่นและมวลสมาชิก เพราะสหกรณ์เป็นแหล่งเงินกู้ของสมาชิก และเป็นที่พึ่งช่วยเหลือยามฉุกเฉิน นอกจากนี้ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า เมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้ว ชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 79.3 มีการสะสมเพิ่มขึ้นและสามารถปลดปล่อยหนี้สินได้ การร่วมกิจกรรมของสมาชิก ส่วนใหญ่สมาชิกจะใช้บริการเงินกู้และเงินฝากของสหกรณ์มากที่สุด และมีความพึงพอใจมากต่อการบริการและการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ นอกจากนี้สมาชิกร้อยละ 48.9 ไม่เคยขาดการประชุมเพราะรู้สึก

ว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องมาประชุม สมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ ในระดับน้อย และความรู้ความเข้าใจในจิตตารมณ์ของสหกรณ์ ในระดับดี ส่วนปัญหาและอุปสรรคอันดับ 1 คือ สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ นอกจากนี้สมาชิกให้ความเห็นว่า พนักงานสหกรณ์มีความจำเป็นต่อสหกรณ์พอสมควร โดยพนักงานที่ดีควรให้คำปรึกษาที่มีประโยชน์ มีความจริงใจช่วยเหลือสหกรณ์ เยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ ดูแลมากกว่าควบคุมและเป็นกันเอง

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ค่าใช้จ่าย ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์

สภาพทั่วไปของผู้นำสหกรณ์และพัฒนานกร เป็นเพศหญิงร้อยละ 63.0 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 37.0 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 65.2 สมรสแล้ว ร้อยละ 69.6 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.9 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์ของผู้นำ ทั้งผู้นำสหกรณ์และพัฒนานกร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.8 เห็นว่า สหกรณ์เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นมาก ส่วนการเปรียบเทียบแนวความคิด ปรัชญา ของพัฒนาชุมชนกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในด้านพัฒนาอาชีพ พัฒนาเครดิต และการปกครองตนเอง พบว่า มีความเข้มข้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยความเข้มข้นในแนวความคิด ปรัชญาของสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีความเข้มข้นมากกว่าของพัฒนาชุมชน

Title	Credit Union Co-operatives for Community Development
Author	Mr. Pairuch Suksanit
Degree of	Master of Science in Co-operative Economics
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr.Boontum Tetsanah

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to compare ideas and philosophy of community development with those of Credit Union Cooperatives ; (2) to examine socio-economic conditions of Credit Union Cooperatives in Chiangmai ; (3) to find out members' opinions on factors contributing to the achievement of the cooperatives ; and (4) to identify the cooperatives' problems. The data was collected by means of interview schedules from 383 members of the cooperatives and 46 leaders in cooperatives and community development, and then analyzed by using the SPSS/PC⁺.

The results revealed that 57.7% of the cooperatives members were female, 36.6% were 31-40 years old, 75.3% were Buddhist, 69.0% were married, 35.5% attained a bachelor level of education, 30.1% were employed for labor, 34.1% had monthly expenditures of 5,001 – 10,000 baht and 36.4% have been members of the cooperatives for less than 5 years. The members knew of the cooperatives from their personnel and enrolled as members mainly because they wanted to save money. Most members understood that the cooperatives were set up for mutual assistance and were very useful to the members and communities as they were loan sources in time of need as well as in emergency and 79.3% of the members stated that their lives have improved, they could save money and reduce their debts. The members used loan and deposit services most and were satisfied with the cooperatives' services and welfares. 48.9% never missed the meetings ; they thought it was their duty to attend them. Their opinions on factors influencing the achievement of the cooperatives were at a moderate level ; their knowledge and understanding of the principles and methods of the cooperatives, a low level ; and their knowledge and understanding of the cooperatives' idealism, a high level. Their problem was that the members lacked knowledge and understanding of philosophy, principles and methods of cooperatives. They realized the cooperatives' needs for cooperative officers and recommended good officers to

provide useful advice to the members, to help the cooperatives with sincerity, to be friendly and pay regular visits to the members.

The factors influencing the achievement of the cooperatives at a significant level of $p < 0.01$ were sex, age, religion, marital status and educational level, occupation, expenses, membership period, and knowledge and understanding of principles and methods of cooperatives.

The findings also revealed that 63.0% of leaders in cooperatives and community development were female, 37.0% were 41-50 years old, 65.2% were Buddhist, 69.6% were married, 60.9% attained a bachelor level of education, and 84.8% thought that the cooperatives were very useful to local people. The comparison of ideas and philosophy of community development with those of the Credit Union Cooperatives in terms of career development, credit development and self government, revealed significant difference in concentration at $P < 0.01$ and 0.05. The concentration of the ideas and philosophy of Credit Union Cooperatives was higher than that of community development.